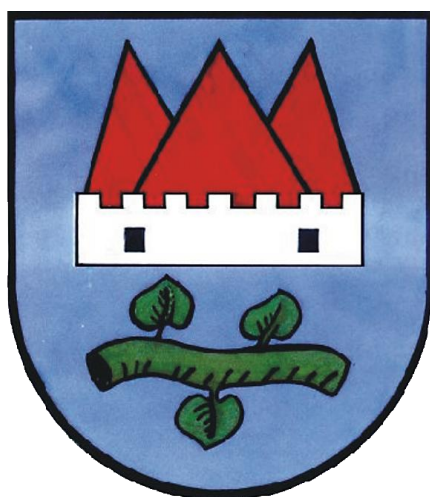

Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Jeziorany za 2023 rok

Jeziorany, kwiecień 2024 r.

I. Wprowadzenie

1. Cel przygotowania analizy

Analizę gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Jeziorany wykonano w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Prezentowana analiza obejmuje 2023 rok i zawiera zagadnienia związane z:

- możliwościami przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- potrzebami inwestycyjnymi związanymi z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- kosztami poniesionymi w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- liczbą mieszkańców gminy,
- liczbą właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ww. ustawy,
- ilościami odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- ilościami niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- uzyskanym poziomem przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,
- masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcenia oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi została przygotowana zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1469).

3. Uchwały przyjęte przez Radę Miejską w Jezioranach

Rada Miejska w Jezioranach w 2023 r. podjęła 6 uchwał dotyczących gospodarki odpadami:

- 1) Uchwała Nr XXXIX/319/23 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jeziorany,
- 2) Uchwała Nr XXXIX/320/23 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,
- 3) Uchwała Nr XLIII/348/23 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczeń usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 4) Uchwała Nr XLIII/349/23 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,
- 5) Uchwała Nr XLVI/366/23 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek,
- 6) Uchwała Nr XLVI/366/23 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz ponoszonych przez właścicieli nieruchomości w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,

II. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Jeziorany

W ramach funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi gmina Jeziorany realizowała zadanie własne związane z odbiorem odpadów komunalnych w ramach umowy zawartej w dniu 03 grudnia 2020 r. z wyłonioną w procedurze In-house własną firmą: Zakładem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Kolejowa 6, 11-320 Jeziorany, obowiązującej do dnia 31 grudnia 2023 r. Powyższa umowa obejmowała usługę odbioru i transportu odpadów komunalnych zmieszanych oraz segregowanych tj. papieru, szkła, tworzywa sztucznego, opakowań wielomateriałowych i metalu oraz odpadów biodegradowalnych i popiołu, a także odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu AGD

i RTV wytwarzanych w nieruchomościach zamieszkałych. Natomiast odbiór ww. odpadów z nieruchomości niezamieszkałych odbywał się na podstawie odrębnej umowy zawartej z tą samą firmą w dniu 15.12.2022 r.

Już na początku funkcjonowania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, tj. w 2013 r., Rada Miejska w Jezioranach podjęła uchwałę o objęciu systemem gospodarki odpadami zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i niezamieszkałe.

Natomiast zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Jeziorany od 16 października 2015 r. realizowane jest w ZGOK Sp. z o.o. w Olsztynie, zgodnie z Umową Wykonawczą z dnia 05.06.2012 r.

Rada Miejska w Jezioranach uchwałą Nr XLIII/348/23 z dnia 27 czerwca 2023 r. ustaliła szczegółowy sposób i zakres świadczenia usługi odbioru odpadów komunalnych, na podstawie której odpady komunalne odbierane są z następującą częstotliwością:

a) zmieszane odpady komunalne i bioodpady:

- od właścicieli nieruchomości z obszaru miasta Jeziorany – co najmniej raz w tygodniu,

- od właścicieli nieruchomości z obszarów wiejskich gminy Jeziorany – co najmniej 2 razy w miesiącu,

b) selektywnie zebrane odpady komunalne, tj. papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe oraz metale:

- od właścicieli nieruchomości z obszaru miasta Jeziorany – co najmniej 2 razy w miesiącu,

- od właścicieli nieruchomości z obszarów wiejskich gminy Jeziorany – co najmniej raz w miesiącu.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych odbywa się w systemie workowym:

-worek żółty- tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale;

-worek zielony- szkło;

-worek niebieski- papier;

-worek brązowy- bioodpady.

Na terenie gminy Jeziorany od listopada 2021 r. funkcjonuje stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) odbierający od mieszkańców gminy Jeziorany odpady problematyczne, tj.: 1) odpady niebezpieczne, 2) przeterminowane leki i chemikalia, 3) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, 4) zużyte baterie, akumulatory i świetlówki, 5) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, 6) meble i inne odpady wielkogabarytowe, 7) zużyte opony, 8) odpady budowlane i rozbiórkowe, 9) odpady tekstyliów i odzieży, 10) odpady zielone, 11) popiół.

Dodatkowo firma odbierająca odpady komunalne realizuje formę PSZOK-u objazdowego, tj. raz na kwartał dokonuje zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego u źródła poprzez tzw. wystawki. Natomiast odpady budowlane i rozbiórkowe odbierane są dodatkowo odpłatnie na zgłoszenie przez firmę zewnętrzną.

III. Ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Jeziorany:

1. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne 20 03 01

W 2023 r. z terenu gminy Jeziorany zebrano łącznie **1 339,5200 Mg** odpadów zmieszanych,

2. Odpady segregowane

W 2023 r. z terenu gminy Jeziorany zebrano łącznie **303,8200 Mg** odpadów segregowanych, w tym :

- a) opakowania ze szkła (15 01 07) - **103,1400 Mg**
- b) papier i tektura (20 01 01) – **49,8200 Mg**
- c) tworzywa sztuczne (20 01 39) - **150,8600 Mg**

3. Ilości pozostałych odpadów odebranych w 2023 r.:

- a) zużyte opony (16 01 03) - **6,9800 Mg**
- b) leki inne niż wymienione w 20 01 31 (20 01 32) – **0,0480 Mg**
- c) odpady wielkogabarytowe (20 03 07) - **73,8800 Mg**

4. Pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania segregowanych i niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o **kodzie 19 05 99** i **kodzie 19 12 12** nie zostały składowane na składowisku odpadów. Poziom składowania za rok 2023 wyniósł **0 %**.

1. Z terenu gminy Jeziorany w 2023 r. przekazano do termicznego przekształcenia 291,4430 Mg odpadów wytworzonych z 1 980,4096 Mg odpadów komunalnych odebranych i zebranych z obszaru gminy.

IV. Osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych

W tabeli niżej przedstawione zostały wymagane oraz osiągnięte w 2023 r. przez gminę Jeziorany poziomy: ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, składowania odpadów komunalnych oraz stosunek masy odpadów

komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do odebranych i zebranych odpadów komunalnych.

Poziomy obliczono na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach otrzymanych od podmiotów odbierających i zbierających odpady w 2023 r.

Tab. Osiągnięte poziomy: przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów, ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, składowania odpadów komunalnych oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do odebranych i zebranych odpadów komunalnych w 2023 r.

Rodzaj poziomu	Wymagany poziom w 2023 r.	Osiągnięty poziom przez gminę Jeziorany w 2023 r.	Uwagi
Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	35%	0,00 %	Poziom osiągnięty,
Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	35%	23,33 %	Poziom nieosiągnięty,
Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych	Brak wymogów na 2023 r.	0,00 %	Brak wymogów na 2023 r.
stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do odebranych i zebranych odpadów komunalnych	Brak wymogów na 2023 r.	14,72 %	Brak wymogów na 2023 r.

V. Dochody i koszty związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami– dane na dzień 31.12.2023

Tab. Podsumowanie wpłat mieszkańców gm. Jeziorany za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz wydatków dotyczących gospodarki odpadami . Stan na 31.12.2023 r.

Rok	Wpłaty dokonane w roku	Wydatki poniesione w roku			Różnica pomiędzy wpłatami i wydatkami
		Razem	W tym :		
			Faktury za odbiór i zagospodarowanie odpadów	Koszty administracji systemu	

Rok 2023 (stan na 31.12.2023r.)	2 049 791,23 zł	2 091 385,74 zł	1 872 097,06 zł	204 147,37 zł	15 141,31 zł	- 41 594,51 zł
--	------------------------	------------------------	------------------------	----------------------	---------------------	-----------------------

W 2023 r. mieszkańcy gminy Jeziorany wpłacili na rzecz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi kwotę **2 049 791,23 zł** a łączne wydatki związane z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi gminy Jeziorany wyniosły **2 091 385,74 zł**. Największe koszty generowały odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów do instalacji RIPOK.

Bilans wydatków i dochodów gminy Jeziorany związany z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami – stan na dzień 31.12.2023

wpłaty mieszkańców na rzecz opłaty śmieciowej	wydatki systemu gospodarki odpadami
2 049 791,23 zł	2 091 385,74 zł

Wydatki związane z funkcjonowaniem gospodarki odpadami w gminie Jeziorany w roku 2023 przewyższyły wpłaty mieszkańców gminy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi o kwotę 41 594,51 zł.

VI. Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarki odpadami komunalnymi (stan na 31.12.2023)

Gmina Jeziorany w dniu 31.12.2023 r. liczyła 7 180 mieszkańców, w tym liczba mieszkańców miasta Jeziorany wynosiła 2 951 osób, a liczba mieszkańców sołectw gminy Jeziorany 4 229 osób.

Według ewidencji deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych do Urzędu Miejskiego w Jezioranach ujętych zostało 4 994 mieszkańców gminy Jeziorany. Różnica między liczbą mieszkańców zameldowanych a ujętych do opłat wynika z faktu, iż wiele osób zameldowanych na terenie gminy Jeziorany wyjechało za pracą do innych miejscowości w Polsce lub za granicę, czy też uczyło się lub studiowało i zamieszkiwało w internatach, bursach, stancjach i domach studenckich poza terenem gminy. Należy podkreślić, że zameldowanie nie jest wyznacznikiem objęcia deklaracją o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi lecz samo zamieszkiwanie.

VII. Możliwości przetwarzania odpadów

W związku z tym, że na terenie gminy Jeziorany nie ma możliwości przetwarzania odpadów niesegregowanych i biodegradowalnych, dlatego też tego rodzaju odpady przekazane zostały, zgodnie z Umową Wykonawczą z dnia 05.06.2012 r. do Zakładu

Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie, gdzie poddawane są procesowi biosuszenia w Segmencie Biologicznego Przerobu, celem wytworzenia paliwa z odpadów.

Odpady komunalne zbierane selektywnie z terenu gminy Jeziorany przekazane zostały również do ww. zakładu, gdzie poddane zostały procesowi odzysku, skąd następnie przekazane zostały recyklerom lub pośrednikom.

VIII. Potrzeby inwestycyjne

W listopadzie 2021 r. otwarto w gminie Jeziorany Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Kolejowej w Jezioranach.

W gminie Jezioranach w związku z ograniczoną ilością funduszy nie zrealizowano w 2023 r. zakupu pojemników na odpady biodegradowalne, aby wypełnić nowe rozporządzenie ministra środowiska. Zakup pojemników został przesunięty na następne lata. Konieczność wysegregowania przez mieszkańców gminy Jeziorany z odpadów zmieszanych frakcji BIO, w szczególności frakcji zielonej (trawy, liście, chwasty i drobne gałęzie) może być kluczowa w osiągnięciu szybko rosnących poziomów recyklingu w następnych latach. Potrzeba również działań w zakresie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców naszej gminy, w szczególności potrzeby zwiększenia ilości odpadów kompostowanych w przydomowych kompostownikach. Dzięki takim krokom możliwe będzie ograniczenie ilości odpadów powstających w gospodarstwie domowym jak również przyczyni się do zwiększenia segregacji odpadów w gminie i osiągnięcia poziomów recyklingu.

IX. Podsumowanie i wnioski

Po przeprowadzeniu analizy systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Jeziorany nasuwają się następujące wnioski:

1. Systemem gospodarki odpadami w gminie Jeziorany zostały objęte zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i niezamieszkałe, a od czerwca 2017 r. włączone są do niego domki letniskowe i inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjne. W ten sposób systemem gospodarki odpadami objęte są w gminie Jeziorany wszystkie istniejące na jej terenie nieruchomości.
2. Gmina w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę odbierała każdą ilość wytworzonych przez jej mieszkańców odpadów komunalnych zmieszanych oraz zbieranych w sposób selektywny, tj. szkła, papieru, tworzywa sztucznego i opakowań wielomateriałowych oraz metali i odpadów biodegradowalnych a także wyposażała nieruchomości w worki niezbędne do gromadzenia tychże odpadów.
3. Oprócz odbioru ww. rodzajów odpadów można było również oddać nieodpłatnie bezpośrednio z nieruchomości odpady wielkogabarytowe i zużyty sprzęt RTV i AGD.
4. W gminie Jeziorany otwarto Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, gdzie można oddać bezpłatnie odpady problemowe takie jak:
 - 1) przeterminowane leki i chemikalia,
 - 2) zużyte baterie, akumulatory i świetlówki,

- 3) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - 4) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
 - 5) odpady budowlane i rozbiórkowe,
 - 6) zużyte opony,
 - 7) odpady zielone,
 - 8) popiół.
5. Gmina Jeziorany w 2023 r. nie osiągnęła wymaganego ustawowo poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.
 6. W celu osiągnięcia w następnych latach wymaganych ustawowo poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych niezbędne będzie bądź zagospodarowania odpadów zielonych we własnym zakresie, głównie poprzez gromadzenie ich w przydomowych kompostownikach (zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, gdzie odpady w pierwszej kolejności poddaje się przetwarzaniu w miejscu ich powstania, tak, aby tego rodzaju odpady nie trafiły na składowisko w ogólnym strumieniu odpadów komunalnych) , bądź wysegregowanie odpadów zielonych ze strumienia odpadów zmieszanych do specjalnie w tym celu zakupionych i rozstawionych pojemników na odpady BIO.
 7. Udało się ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania do poziomu 0,00 %.
 8. W 2023 r. wykonywany był przez mieszkańców gminy Jeziorany ustawowy obowiązek segregacji odpadów.
 9. Ani jedna tona odpadów komunalnych o **kodzie 19 05 99** i **kodzie 19 12 12** powstałych z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania segregowanych i niesegregowanych (zmieszanych) nie została składowana na składowisku odpadów. Poziom składowania za rok 2023 wyniósł **0 %**.
 10. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcenia w 2023 r. wynosiła **291, 4430 Mg** a stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy ww. roku wyniósł **14, 72 %**.
 11. Od 16 października 2015 r. cały strumień odpadów z terenu gminy Jeziorany kierowany jest do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie.
 12. Zwiększeniu powinien ulec także nacisk na prawidłowe segregowanie odpadów u źródła, co wpłynie korzystnie na osiągnięcie poziomów recyklingu i przyczyni się do wypełnienia ustawowych obowiązków nałożonych na gminę odnośnie odpadów.
 13. Priorytetową kwestią jest uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwie domowym oraz konieczności skrupulatnego sortowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia określonych przez Unię Europejską poziomów odzysku i recyklingu odpadów.